

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΚΥΝΑΕΙ ΛΕΙΨΑΝΑ

Του Α ΕΟΔ ΡΟΠΟΥΛΟΥ

Το ζήτημα με τον καρνάβαλο που στήθηκε γύρω από το «σκίνωμα» της Αγίας Εαρβάρας δεν είναι το θρησκευτικό αίσθημα. Το θρησκευτικό αίσθημα, η αποδοχή της ανθρωπίνης αδυναμίας απέναντι σε μια ύπαρξη πρόσκαιρη με προδιαγεγραμμένο τέλος, είναι απολύτως σεβαστό. πως είναι σεβαστή η ανθρωπινή αδυναμία, η σωματική και η ψυχική αναπηρία, ο φόβος του θανάτου, ο πόνος της αρρώστιας, η φτώχεια και όσα αισθήματα δεν μπορείς να τα διαχειρισθείς με το οπλοστάσιο της λογικής, όπως ο έρωτας ή το πένθος,

Η επεξεργασία του θρησκευτικού αισθήματος υπήρξε μία από τις βασικές ιδρυτικές χειρονομίες του πολιτισμού, κάθε πολιτισμού. Ο δικός μας, από το πρώτο ξημέρωμά του, από τον Ψηρο και τον Αισχύλο ως τους μεγάλους καθεδρικούς ναούς της σκέψης που οικοδόμησε η φιλοσοφία το ανακήρυξε σε κεντρικό υπαρξιακό ζήτημα, μαζί με την πολιτική οργάνωση και την αναζήτηση των αρχών και του τρόπου λειτουργίας του σύμπαντος κόσμου. Πως δεν μπορούμε να διανοηθούμε τον ευρωπαϊκό πολιτισμό χωρίς τις αναφορές στον ελληνορωμαϊκό πολιτισμό, χωρίς τη μεγάλη τέχνη της Αναγέννησης ή τον Γαλλισμό, έτσι και δεν μπορούμε να τον διανοηθούμε χωρίς τη χριστιανική εκκλησία. Όλα αυτά συνυπήρξαν, όχι πάντα αρμονικά, πάντως συνυπήρξαν. Και ο Μιχαήλ Άγγελος για τον Πάπα έφτιαχνε τα αριστουργήματά του.

Αυτά για αρχή. Για να προσθέσω και κάτι που έγραψε ο άσελ και με έχει σημαδέψει: η αθεα είναι η άλλη πλευρά του νομίσματος της πίστης. Ο άθεος πιστεύει ότι δεν υπάρχει θεός, όπως και ο πιστός πιστεύει ότι υπάρχει. Δεν είναι περισσότερο ανορθολογιστής ο γεροντάκος που θέλει να ακουμπήσει το τζάμι με τα σάλια που καλύπτει ένα κομμάτι ωλένης από τον βλαμμένο κουκουλοφόρο που καίει ανθρώπους στη Μαρφίν και γράφει στον τοίχο «Κάτω ο Πολιτισμός».

Ο αγνωστικιστής αμφιβάλλει και προσπαθεί να επεξεργαστεί με τη λογική τις αμφιβολίες του. Στην καθ' ημάς Ανατολή βέβαια τα πράγματα και σ' αυτό τον τομέα είναι απλούστερα. εκκλησία εξακολουθεί να παραμένει κρατική υπηρεσία, κάτι σαν το υπουργείο Χωροταξίας με ράσα, το θρησκευτικό αίσθημα εξακολουθεί να συνδέεται με ιστορικά απολιθώματα όπως ο εθνικισμός και βέβαια αποτελεί ένα πρώτης τάξεως υλικό για τη συνταγή του λαϊκισμού. Αν είσαι 'λληνας οφείλεις να είσαι χριστιανός ορθόδοξος και να πηγαίνεις στην Ανάσταση κρατώντας ένα άσπρο κερί. « έτος στην εκκλησία του Σωτήρος στην Κυδαθηναίων ο παπάς πριν εκφωνήσει το περίφημο Χριστός Ανέστη έσκυβε από την εξέδρα χαμογελώντας για τις φωτογραφίες των πιστών από τα κινητά. » του θαύματος! Ο • εός της Ελλάδας έχει τη μαγική ικανότητα να μετατρέπει ό,τι περνάει στην επικράτεια του σε ευτράπελο. περίφημη «τραγωδία» που ζει ο τόπος στην πραγματικότητα είναι κωμική επιθεώρηση όπου ο κάθε καταρτιστής, από τον -αρουφάκη ως τον • εσσαλονίκης Άνθιμο, κάνουν το νούμερό τους επί σκηνής.

Το ζήτημα είναι ότι η ορθόδοξη εκκλησία ταυτίζει το θρησκευτικό αίσθημα με τον καρνάβαλο της Αγίας -αρβάρας. —μάλλον, για την ακρίβεια, το αντιμετωπίζει

με την αδιαφορία που αντιμετωπίζει ο υπάλληλος της Νομαρχίας το έγγραφο για την αποκατάσταση του σπασμένου υπόνομου στο Περιστέρι. Σημασία δεν έχει να φτιαχτεί ο υπόνομος. Σημασία έχει να διεκπεραιωθεί το έγγραφο. Το λειψανο λειτουργεί όπως η σφραγίδα του Εθνόσημου, ένα σύμβολο κενό περιεχομένου το οποίο όμως σου επιτρέπει να πεις πως έκανες το καθήκον σου. «Εγώ το προσκύνησα, άρα δεν χρειάζομαι αντικαταθλιπτικό, που είναι κι ακριβό».

ορθόδοξη εκκλησία, προσηλωμένη στο «σχήμα» και τους «τύπους», είναι η κατ' εξοχήν υπεύθυνη για τη μεγάλη πνευματική επιπόηση του σύγχρονου ελληνισμού, την παπαγαλία. Δεν χρειάζεται να πιστεύεις, αρκεί να κάνεις το σημείο του σταυρού, δεν χρειάζεται να μαθαίνεις, αρκεί να επαναλαμβάνεις αυτό που λέει το βιβλίο της Ιστορίας.

Δεν φτάνει το ελαφρυντικό ότι εμείς δεν περάσαμε Διαφωτισμό. Είναι σαν αυτό που λέγαμε παλιά ότι για όλα φταίει η Τουρκοκρατία. Ιστορικά είχαμε πολλές ευκαιρίες να «διαφωτιστούμε». Και σήμερα, όταν το χαμόγελο αισιοδοξίας που έφερε ο Διαφωτισμός στην ύπαρξη έχει αρχίσει να θαμπώνει, εμείς, για μια ακόμη φορά,

αισθανόμαστε πως τα πράγματα επιβεβαιώνουν τη χειρότερη πλευρά του εαυτού μας. Εμείς μένουμε ίδιοι, ο κόσμος αλλάζει και προσαρμόζεται στα μέτρα του δικού μας ανορθολογισμού. «Πάρε για καλό και για κακό κι ένα αγιασμένο στυλό για να γράψεις μαθηματικά, παιδί μου».

Το ζήτημα είναι πώς το θρησκευτικό αίσθημα μετατρέπεται κοινωνικές ομάδες σε όχλο. Οι κυρίες που ούρλιαζαν ζητώντας παράταση της παραμονής του λειψάνου στον Άγιο Σάββα, σαν να ζήτηνε παράταση για τις διλώσεις στην εφορία, αδιαφορώντας παντελώς για τους καρκινοπαθείς, οι γιατροί που ζητούσαν προτεραιότητα για να προσκυνήσουν γιατί είναι γιατροί, ήταν η γενική δοκιμή αυτού που θα συμβεί αν ο μη γένοιτο επέλθει η κατάρρευση της οικονομίας. Το εξαγριωμένο πλήθος του Άγιου Σάββα δεν διαφέρει και πολύ από τους «Αγανακτισμένους» του Συντάγματος. ' λειπε μόνο ο -αρουφάκης με το καφάσι του για να τους εξηγήσει πώς λειτουργεί το παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα. Όσοι εναντίον όλων και ο « εβιάθαν» του Χομπς σε πλήρη ανάπτυξη, βουλιμικός, εξαγριωμένος, πεινασμένος, παντοδύναμος. Είναι αυτό που λέμε πως η δημοκρατία δεν έχει αδιέξοδα.

Γιατί ζητάμε από την εκκλησία και τους πιστούς της να φερθούν με άλλο τρόπο απ' αυτόν με τον οποίον συμπεριφέρονται οι πολιτικοί; Γιατί θεωρούμε πως ο Πειραιώς Σερραφείμ έχει περισσότερο αίσθημα ευθύνης από τον Κατρούγκαλο; αντίληψη του πονηρούτσιου Μιτρόπουλου για το σύγχρονο κόσμο πόσο διαφέρει από την αντίληψη του μητροπολίτη Καλαβρυτών; Και ο μεν και ο δε ανήκουν στις ελίτ αυτής της χώρας.

Ας το πάρουμε κάποτε απόφαση: αυτό που ζούμε πέντε χρόνια τώρα, όπως κι αυτό που ζούσαμε πριν, όταν η Ελλάδα λειτουργούσε σαν απέραντο σκυλάδικο, οφείλεται στην παταγώδη αποτυχία των ελίτ. « τιάσαμε μια δημοκρατία ισοπεδωμένη, κατάλληλη μόνο για να προσκυνάει λειψανα, θρησκευτικά, πολιτικά, οικονομικά, πνευματικά. »

ΤΟ ΕΞΑΓΡΙΩΜΕΝΟ ΠΛΗΘΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΒΑ ΔΕΝ ΔΙΑΦΕΡΕΙ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ «ΑΓΑΝΑΚΤΙΣΜΕΝΟΥΣ» ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ.